

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (CIVISME I CONVIVÈNCIA)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 7 de novembre de 2022, la ciutadana, en representació de la persona interessada, va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- La persona interessada va tenir constància de l'existència de dos procediments sancionadors el mes de febrer de 2022 quan va detectar l'embargament del seu compte bancari. En aquells moments es trobava viatjant a Nigèria.
- El primer procediment sancionador va venir motivat per uns presumptes fets succeïts el 30 de novembre de 2020 i, el segon, per uns fets succeïts el 3 de març de 2021 que havia denunciat a SOS Racisme i que havien motivat la incoació d'un expedient disciplinari contra dos agents policials per part de la Unitat de Deontologia i Afers Interns de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB).
- En aquell cas, la intervenció policial es va iniciar per una perfilació racial, durant la qual van intervenir el telèfon mòbil de la persona interessada sense autorització judicial i se li va denegar auxili mèdic. Arran d'aquests fets, es va interposar una denúncia penal contra els agents que es va arxivar en la fase d'instrucció perquè les acusacions eren infundades.
- Sense que la persona interessada en tingués coneixement, se la va denunciar per una presumpta infracció administrativa.
- Qüestiona els criteris de legalitat de les denúncies interposades pels agents de la GUB de Ciutat Vella, atès que la persona interessada no va poder exercir el seu dret de defensa per manca de coneixement dels procediments sancionadors.

- Des de SOS Racisme han volgut accedir als expedients sancionadors per esbrinar quins eren els fets denunciats i per avaluar la possibilitat de reclamar per via contenciosa administrativa. Van demanar l'accés als expedients complets a diversos òrgans, entre ells, a l'Oficina de Convivència i a l'Institut Municipal d'Hisenda (IMH).
- L'Oficina de la Convivència va informar que no tenia l'expedient, ja que, un cop estan en fase d'execució, es registren i s'envien a l'IMH. Per la seva banda, l'IMH manifesta que només disposa de l'expedient de constrenyiment de la sanció, que consta de la consulta, la provisió de constrenyiment i el justificant de recepció dels expedients sancionadors.
- Malgrat el temps transcorregut, no s'ha pogut accedir als expedients sancionadors.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **a la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació i al Districte de Ciutat Vella** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 16 de novembre de 2022, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

1. Informe de la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació

El dia 9 de desembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada a la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació. L'escrit exposa el següent:

Des de l'Oficina de Convivència únicament es pot respondre la informació relativa a un dels expedients, del qual no consta cap instància presentada per part de la persona interessada. No hi ha cap registre presentat i, per aquest motiu, no s'ha pogut donar cap resposta al respecte.

Atès que no s'ha rebut una petició de vista d'expedient, no s'ha pogut respondre.

S'inclou la vista de l'expedient com a documentació adjunta al present informe.

2. Informe del Districte de Ciutat Vella

El dia 19 de desembre de 2022, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada al Districte de Ciutat Vella. L'escrit exposa el següent:

No s'ha rebut cap al·legació, recurs o sol·licitud de vista de l'expedient esmentat.

CONSIDERACIONS

1. La notificació del primer procediment sancionador

El procediment sancionador es va instruir arran de la denúncia per una infracció de l'Ordenança de mesures per fomentar i garantir la convivència ciutadana a l'espai públic de Barcelona. En aquest cas, es va interposar la denúncia per l'acció d'escopir a l'espai públic.

En el marc del procediment sancionador, la notificació és un requisit d'eficàcia de l'acte administratiu. Convé recordar que la pràctica de les notificacions està regulada en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP).

En concret, la LPACAP disposa que l'òrgan que dicti les resolucions i els actes administratius els ha de notificar a les persones interessades que en resultin afectades, en els termes previstos en la llei (art. 40). Les notificacions s'han de practicar per qualsevol mitjà que permeti a la persona interessada tenir constància de la seva recepció.

D'acord amb la LPACAP, quan la notificació es faci al domicili de la persona interessada, com és el cas objecte d'aquesta queixa, si no és present en el moment de lliurar-se, i si ningú no se'n fa càrrec, s'ha de fer constar aquesta circumstància en l'expedient, juntament amb el dia i l'hora en què es va intentar la notificació. L'intent s'ha de repetir una sola vegada i en una hora diferent dins dels tres dies següents (art. 42.2). Si l'intent és infructuós, la notificació s'ha de fer per mitjà d'un anunci publicat al Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) (art. 44).

En la mateixa línia, a l'Ordenança reguladora del procediment sancionador, aplicable a la potestat sancionadora que exerceix l'Ajuntament de Barcelona, **es garanteix a la persona presumptament responsable el dret a ser notificada dels fets que se li imputin, i tindrà dret a formular al·legacions** i a utilitzar els mitjans de defensa que consideri oportuns (art. 11).

De l'anàlisi de l'expedient administratiu facilitat per l'Oficina de Convivència, es dedueix que aquest organisme **no va donar compliment al procediment establert legalment**.

Segons consta a l'expedient sancionador, el dia 13 de gener de 2021 es va intentar la notificació de l'acord d'inici de l'expedient sancionador de manera infructuosa i **no consta que s'efectués el segon intent notificador**. Posteriorment, el 20 de gener de 2021, es va notificar a través d'una publicació al BOE. Per tant, **es comprova que, en el procediment sancionador, no s'han respectat els tràmits previstos**.

Quant a la notificació de la resolució sancionadora de l'expedient, es va intentar el 19 i el 23 de març de 2021, amb resultat "Absent del domicili", i es va publicar al BOE de 31 de març de 2021.

Però és que, a més, **les notificacions s'han fet a la persona interessada en adreces diferents**, ja que en una d'elles constava la planta 4 porta 1 i, a la següent, constava la planta àtic.

2. La tramitació del segon expedient sancionador

La instrucció d'aquest expedient és competència del Districte de Ciutat Vella i ve motivat per la denúncia per una presumpta infracció de l'Ordenança municipal de medi ambient. Concretament, per pertorbar el descans i la tranquil·litat del veïnat o vianant.

Una vegada comprovada la tramitació, en aquest cas es constata que, pel que fa a les notificacions, **s'ha seguit en tot moment el procediment establert i s'ha intentat notificar la denúncia**, sense resultat. De resultes d'això, s'han practicat les notificacions al Butlletí Oficial de la Província (BOP).

Així, a l'expedient consten els intents de notificació de l'acord d'inici de l'expedient sancionador els dies 19 i 23 de març de 2021, i la publicació al BOP el 20 d'abril de 2021.

Pel que fa a la notificació de la resolució sancionadora, es va intentar els dies 21 de maig i 27 de maig de 2021, amb resultat negatiu, i es va publicar al BOP el 5 de juliol de 2021.

Ara bé, cal fer notar, però, que, igual que succeeix en el procediment sancionador tramitat per la Regidoria de Drets de Ciutadania, **les notificacions s'han fet a la persona interessada en adreces diferents**.

En aquest cas, podem concloure que **no s'ha aplicat el principi de bona administració**, en el sentit que, malgrat que s'ha seguit en tot moment el procediment establert per a les notificacions, aquestes no s'han efectuat en el mateix domicili.

En qualsevol cas, la persona interessada no ha tingut coneixement de la tramitació dels procediments sancionadors i, per tant, **ha perdut el dret a defensar-se, o bé la possibilitat d'acollir-se a la prestació de mesures alternatives a la sanció**, si complia els requisits per fer-ho.

3. El dret d'accés a l'expedient sancionador

La interessada demanava l'emparament de la Sindicatura davant la manca de resposta municipal a la petició d'accés als expedients sancionadors.

En aquest punt, convé dir que les persones interessades en el procediment administratiu tenen dret a conèixer, en qualsevol moment, l'estat de tramitació dels procediments en els quals tinguin la condició d'interessat (art. 53.1.a LPACAP).

Així mateix, les persones, en les seves relacions amb les administracions públiques, tenen dret a accedir a la informació pública, arxius i registres, d'acord amb el que preveu la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, i la resta de l'ordenament jurídic (art. 13. d. LPACAP).

A l'escrit de queixa dirigit a la institució, la persona interessada aporta la còpia de dues instàncies, una per cadascun dels procediments sancionadors, així com el recordatori municipal de la cita prèvia concertada el dia 21 de març de 2022, a les 12.40 hores, amb número de cita 9873869, per fer el tràmit de presentació dels escrits, però no s'aporta el número de registre dels escrits presumptament presentats.

Per la seva part, els dos departaments responsables de la tramitació d'aquests procediments sancionadors han manifestat no tenir coneixement de la petició de vista d'expedient.

En qualsevol cas, **la persona interessada té dret a accedir als expedients sancionadors complets** a fi de conèixer-ne el contingut i decidir sobre les accions que consideri oportunes per oposar-s'hi.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació no ha estat ajustada a dret perquè no s'ha adequat als requisits formals que regeixen la pràctica de les notificacions en la tramitació dels expedients sancionadors objecte de queixa.**

Per tot el que s'ha exposat, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació i al Districte de Ciutat Vella** que revisin la tramitació dels expedients sancionadors i, de confirmar-se els defectes formals detectats, s'apliquin els efectes jurídics que corresponguin i s'informi la Sindicatura sobre el resultat.
- **Recordar a la Regidoria de Drets de Ciutadania i Participació i a la Regidoria de Ciutat Vella** que tenen l'obligació de facilitar l'accés a l'expedient administratiu a la persona interessada, quan així ho demani formalment.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.